










### W tym numerze:

-  Nowa publikacja PSPO o rozkruszkach str. 1
-  Międzynarodowe Dni Rzepaku 2019 str. 2
-  Rozkruszki w nasionach rzepaku i ich zwalczanie –  
Część III (2) - Przygotowanie magazynu do przyjęcia  
nasion rzepaku do przechowywania str. 3-5
-  O postępach w technologii tłuszczów w Kazimierzu str. 6
-  Mniejsze zbiory unijnego rzepaku str. 7
-  Postaw na rzepak! str. 7
-  Notowania str. 8-9

### **Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju**

ul. Grzybowska 2 lok. 49

00-131 Warszawa

tel.: 22 313 07 88

fax.: 22 436 39 66

e-mail: [biuro@pspo.com.pl](mailto:biuro@pspo.com.pl)

[www.pspo.com.pl](http://www.pspo.com.pl)



## **Nowa publikacja PSPO o rozkruszkach**

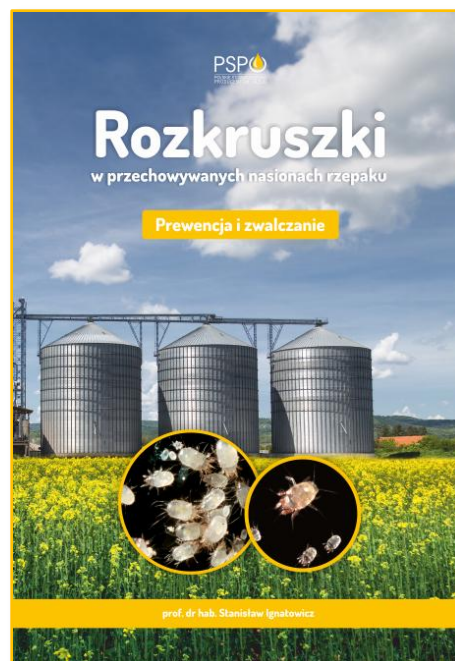
W odpowiedzi na coraz częściej pojawiający się problem ze szkodnikami magazynowymi Polskie Stowarzyszenie Producentów Oleju wydało broszurę pt. „Rozkruszki w przechowywanych nasionach rzepaku. Prewencja i zwalczanie”.

Rozkruszki są najczęstszymi i najważniejszymi szkodnikami przechowywanych płodów rolnych, produktów żywnościowych i pasz. Żerują w zbożu i nasionach roślin oleistych i innych, w przetworach mącznych, w serach i mleku w proszku, w ziołach, suszonych owocach i warzywach.

W publikacji wydanej nakładem PSPO znajdziemy charakterystykę najczęściej występujących rozkruszków w nasionach rzepaku i ich szkodliwości, a także dobre praktyki do zastosowania dla przygotowania magazynów i samego przechowywania rzepaku oraz metody zwalczania rozkruszków.

Autorem publikacji jest prof. dr hab. Stanisław Ignatowicz z Zakładu Entomologii Stosowanej Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Wydanie broszury w nakładzie 5.000 sztuk zostało sfinansowane ze środków Polskiego Stowarzyszenia Producentów Oleju. Publikacja będzie bezpłatnie

dystrybuowana wśród dostawców rzepaku do zakładów tłuszczowych, będących członkami PSPO. Publikacja jest również do pobrania w wersji elektronicznej na naszej [stronie](#).



Źródło: Ewa Myśliwiec, PSPO



## Międzynarodowe Dni Rzepaku 2019

– Podstawą produkcji rolnej jest zdrowa, żyzna, bogata w materię organiczną gleba. Musimy dbać o jakość gleby, by mieć co przekazać następnym pokoleniom rolników. Rzepak, to nasze czarne złoto, jest bardzo ważną rośliną w zmianowaniu, przerywającą wadliwe monokultury zbożowe – podkreślił minister Jan Krzysztof Ardanowski podczas Międzynarodowych Dni Rzepaku w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

Minister zwrócił uwagę także na szerokie zastosowanie nasion rzepaku. Wytwarzany olej jest znakomitym produktem spożywczym, ale także ważnym surowcem do produkcji biopaliw. Jest ponadto źródłem białka paszowego. W tym ostatnim kontekście szef resortu rolnictwa przypomniał, że na importowaną soję GMO wydajemy corocznie około 4-4,5 mld złotych, a to, z perspektywy naszego rolnictwa jest błędem i nie ma żadnego uzasadnienia gospodarczego, gdyż mamy w kraju źródła białka paszowego. Według ministra Ardanowskiego w najbliższym czasie, obok nasion roślin bobowatych, podstawowym źródłem będzie śruta rzepakowa.

– Warto inwestować w stabilną produkcję źródła krajowego białka paszowego – apelował minister dodając, że najważniejszym warunkiem powodzenia polskiego rolnictwa jest wzajemne zrozumienie się rolników – tych zajmujących się uprawą roślin i tych, którzy skupili się na produkcji zwierzęcej.

Jednocześnie szef resortu zwrócił uwagę, że zmienia się otoczenie rynkowe i należy mieć na uwadze, jak

bardzo ważne jest produkowanie tego, co jest możliwe do sprzedania na rynku, a rzepak ma ogromną szansę rozwoju.

Podczas spotkania z producentami rzepaku minister Jan Krzysztof Ardanowski poinformował, że na wniosek Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych zezwolił na wprowadzanie do obrotu w ograniczonej ilości, na okres do 120 dni zapraw neonikotynoidowych.

– Zdaję sobie sprawę, że są środowiska, które są temu przeciwnie, ale nie zgadzam się z twierdzeniem, że uprawiający rzepak chcą zniszczyć pszczoły – powiedział szef resortu rolnictwa.

– Jeszcze przed żniwami powstanie nowy fundusz promocji – promocji rzepaku i roślin białkowych – poinformował minister.

Zwrócił przy tym uwagę, że ten fundusz i zgoda środowiska plantatorów rzepaku, od których będą pochodzić środki, jest ewenementem w branży rolnej, gdyż część zgromadzonych środków będzie przeznaczonych na wsparcie pszczelarstwa.

– To historyczny moment kiedy jedna grupa rolników rozumie potrzeby drugiej grupy i chce ją wspierać. To bardzo optymistyczna informacja na przyszłość, gdyż oznacza początek innego podejścia do rolnictwa, podejścia szerszego, całościowego – podkreślił minister. Szef resortu zwrócił uwagę, że dzięki m.in. pszczołom plantatorzy osiągają wyższe zyski i bardzo dobrze się stało, że chcą się częścią z nich podzielić z tymi, którzy dbają o pszczoły.



Źródło, Foto:  
Ministerstwo  
Rolnictwa  
i Rozwoju Wsi



## Rozkruszki w nasionach rzepaku i ich zwalczanie



### część III (2) – Przygotowania magazynu do przyjęcia nasion rzepaku do przechowywania

Zapraszamy na kontynuację III rozdziału serii artykułów na temat rozkruszków i ich zwalczania. Dostępna jest już również pełna wersja opracowania zawierająca wszystkie części – dostępna na naszej stronie www w zakładce publikacje!



**Usuwanie resztek starych produktów.** Rozkruszki, jak i inne szkodniki, potrzebują pokarmu do życia i rozwoju. W pustym magazynie i silosie ich pokarm stanowią stare nasiona rzepaku i innych roślin, a także resztki produktów, które często zalegają w niedostępnych miejscach. Resztki te należy usuwać podczas sprzątania, czyszczenia oraz mycia pomieszczeń i urządzeń magazynowych.

Czyszczenie ma na celu utrzymanie budynków gospodarczych wolnych od szkodników. W okresie przedzimoowym, gdy magazyny są puste, należy wykryć wszystkie miejsca, w których gromadzą się odpadki, resztki starych produktów („stary rzepak”, „stare zboże”), brud i inne nieczystości. Ich obecność w pomieszczeniu stanowi poważne ryzyko skażenia świeżego produktu (nasion rzepaku), gdyż resztki ulegają rozkładowi lub na nich rozwijają się mikroorganizmy, pleśnie, a na strzępkach grzybów - rozkruszki i inne szkodniki. Magazynowane produkty mogą zostać zanieczyszczone ciałami obcymi, a resztki „starego rzepaku” mogą wabić szkodniki z innych pomieszczeń lub z zewnątrz, zanim złożone zostaną świeże nasiona rzepaku.

Usuwanie tych resztek jest sprzątaniem, czyszczeniem i myciem, które należy prowadzić systematycznie we wszystkich pomieszczeniach budynków gospodarczych. Czyszczenie i mycie pomieszczenia magazynowego wydaje się być proste, ale faktycznie jest złożonym procesem. Należy wybrać odpowiednią metodę, urządzenia i środki

chemiczne, należy je zastosować właściwie, po czym ocenić ich skuteczność oraz ciągle sprawdzać ich efekty.



Ryc. 3: Zebrane resztki starych produktów i śmieci należy natychmiast usunąć z pomieszczenia



Ryc. 4: Najważniejsze narzędzia do czyszczenia i mycia

Gdy magazyny są puste, ich ściany, sufit i podłogę należy dokładnie oczyścić usuwając resztki nasion rzepaku i innych produktów, a także śmieci, zmiotki, pajęczynę i kurz, a nawet je wygładzić. Duża ilość pyłu i brudu w pomieszczeniu pochtaniać będzie stosowane preparaty roztoczebójcye i owadobójcye

Ciąg dalszy na następnej stronie



## Rozkruszki w nasionach rzepaku i ich zwalczanie część III (2) – Przygotowania magazynu do przyjęcia nasion rzepaku do przechowywania

oraz znacznie ograniczać kontakt szkodników z każdym insektycydem. Aktywność wielu dobrych środków w pomieszczeniach zapyłonych i brudnych jest krótka.

Resztki starych nasion wymiecione z magazynu i inne zbędne odpadki należy spalić na zewnątrz magazynu lub zakopać na głębokość 30-40 cm po uprzednim zalaniu 20% roztworem wapna chlorowanego. Po oczyszczeniu podłóg, okien, ścian i sufitów oraz po wyskrobaniu zanieczyszczeń z różnych szczelin i pęknięć należy wszelkie szpary zaspachlować zaprawą murarską lub kitem okiennym.

Podczas sprzątania i czyszczenia pomieszczeń magazynowych należy przestrzegać następujących dobrych praktyk:

Powietrze używane do czyszczenia nie powinno być wydmuchiwane, ale zasysane (stosować odkurzacze przemysłowe).

Narzędzia (szczotki, miotły, itp.) do czyszczenia poszczególnych pomieszczeń powinny być różnego koloru, gdyż stosowanie ich w różnych pomieszczeniach może doprowadzić do skażenia lub zanieczyszczenia rozkruszkami i innymi szkodnikami. Musi być wybrana właściwa metoda czyszczenia (czyszczenie na sucho, na mokro, wysoką temperaturą, pianką) i odpowiednie środki chemiczne.

Należy określić częstotliwość czyszczenia i mycia oraz metodę weryfikacji zabiegu (pułapki feromonowe, inspekcje, itp.).

Wszystkie pojemniki na śmieci ustawione w pomieszczeniach budynku powinny posiadać szczelne pokrywy. Pojemniki te muszą być zawsze zamknięte, aby do nich nie były wabione szkodniki lub z nich nie wydostawały się. Śmieci należy regularnie usuwać z pomieszczenia, a pojemniki na nie dezynsekwować i/lub odkażać, co jest szczególnie ważne przy rozwiązywaniu problemów z rozkruszkami.

Porządki trzeba przeprowadzić też na zewnątrz budynków. Plac przed budynkiem magazynowym powinien być utwardzony, najlepiej betonem wylanym pod określonym stopniem nachylenia, aby woda po opadach deszczu swobodnie spływała i nie zatrzymywała się w formie kałuż. Betonowa posadzka dobrze nadaje się do dokładnego sprzątania i mycia; nie będą na niej gromadzić się rozkładające substancje organiczne, które wabią z daleka szkodliwe owady i inne szkodniki.

Często plac zabudowywany jest kostką brukową, którą układa się na piasku. Wtedy na pewno na takim placu zamieszkają mrówki. Lepsze są twardsze podłoża, które mrówki niechętnie zasiedlają, ale na nich gromadzić się może woda deszczowa, dlatego należy zapewnić jej odpowiedni odpływ.



Ryc. 5. Odkurzacze przemysłowe

Przy fundamentach magazynu lub silosu należy założyć opaskę z grubego żwiru, którego kamienie mają średnicę 2 cm i większą. W takiej opasce nie pojawią się chwasty, gryzonie nie założą gniazd, a szkodniki nie będą występować, gdyż nie jest to dla nich atrakcyjne siedlisko. Nie należy ustawiać dużych przedmiotów przy ścianach, lecz dla celów sprzątania

Ciąg dalszy na następnej stronie



## Rozkruszki w nasionach rzepaku i ich zwalczanie

### część III (2) – Przygotowania magazynu do przyjęcia nasion rzepaku do przechowywania

i czyszczenia zachować przestrzeń wokół nich i pod nimi, jeśli to jest możliwe.

Szkodliwe roztocze i owady znajdują schronienie i obfite źródło pokarmu w miejscach gromadzenia odpadków i śmieci. Z tych miejsc szkodniki przedostają się do magazynów z nasionami rzepaku. W związku z tym należy śmietnik ustawić w odległości 10-15 m od budynków, aby „utrzymywał” szkodniki z dala od pomieszczeń, w których przechowujemy produkty rolne. Jeśli odpadki i śmieci są gromadzone w specjalnie do tego wybudowanym budynku (śmietniku), to jego betonowa posadzka powinna być nachylona, aby podczas mycia woda mogła swobodnie spływać do ścieku. Kraty zamykające otwór prowadzący do kanalizacji należy często sprawdzać, czy nie są zatkane. Popłuczyny nie powinny zalegać na posadzce. Gromadząca się brudna woda może wabić szkodniki, szczególnie te, które przenoszą czynniki chorobotwórcze. Kraty muszą być wyjmowane w celu ich dokładnego czyszczenia. Odpady w miejscu ich gromadzenia należy przetrzymywać w zamkniętych i szczelnych pojemnikach, do których owady, roztocze i inne szkodniki nie mają dostępu.



Nasiono rzepaku z przegryzioną okrywą nasienną przez rozkruszkę. Poniżej znajduje się wygryziona komora i wylinki roztoczy (fot. T. Klejdysz)

**Im więcej czasu przeznaczą się na czyszczenie i mycie, tym mniej czasu i kosztów przeznaczą się na zabiegi chemiczne w celu rozwiązania problemu szkodników.**

W okresie przedźniwnym należy wdrożyć następujące dobre praktyki w celu poprawienia budynków magazynowych:

🔥 Gdy budynek posiada okna, wówczas te, które są otwierane, muszą być wyposażone w siatkę zatrzymującą owady.

🔥 Jeśli okna nie zamykają się szczelnie, aby w środku utrzymać wymagane stężenie gazu podczas fumigacji, muszą być wymienione.

🔥 Drzwi, które nie zamykają się szczelnie, muszą być naprawione lub wymienione.

🔥 Przewody i rury, które prowadzone są na ścianach muszą być ukryte w ścianach lub szczelnie zamknięte w okrągłych profilach.

🔥 Wszystkie urządzenia i maszyny znajdujące się w budynku magazynowym muszą być z łatwością otwierane w celu ułatwienia ich czyszczenia. Nie ma chętnych do wykręcania setek śrub w celu czyszczenia, odkurzania lub wykonania zabiegu opryskiwania.

🔥 Maszyny nie ustawiać zbyt blisko ścian, gdyż ich czyszczenie będzie wtedy utrudnione.

🔥 Palety z workami wypełnionymi produktami należy ustawiać przynajmniej 50 cm od ścian i na podłodze, a na tych 50 cm należy namalować biały pas (ułatwia to znalezienie owadów lub odchodów gryzoni).

🔥 Wszystkie ściany, podłoga i sufity muszą być gładkie.

🔥 Silosy muszą być zamykane szczelnie (za pomocą siatki drucianej lub podobnego materiału), szczególnie od spodu, gdyż szereg typów silosów posiada liczne kanały (korytarze) biegnące w dolnej części, które szkodnikom oferują idealną kryjówkę.

Źródło: prof. dr hab. Stanisław Ignatowicz



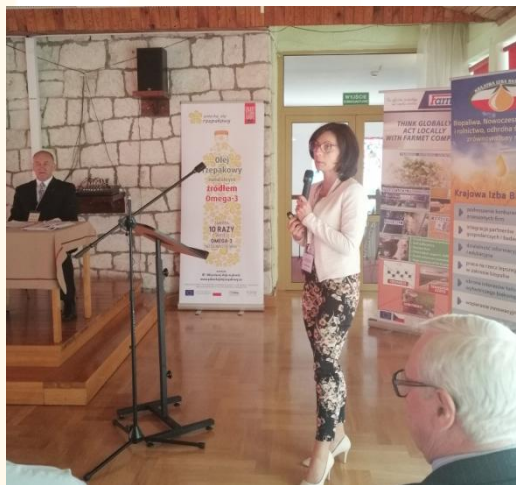
## O postęпах w technologii tłuszczów w Kazimierzu

W dniach 23 i 24 maja br. w Kazimierzu Dolnym odbyła się **XXVII konferencja naukowa pt. „Postępy w technologii tłuszczów roślinnych”**. Konferencja jak co roku zgromadziła specjalistów z zakresu technologii tłuszczów zajmujących się tą tematyką zarówno od strony naukowej jak i praktycznej. Organizatorem wydarzenia był Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego z Warszawy.



Fot. 1. Uczestnicy konferencji

Wykład dot. „Podsumowania 3-letniej kampanii Pokochaj olej rzepakowy” przedstawiła Ewa Myśliwiec z PSPO.



Fot.2. Ewa Myśliwiec

Z kolei prof. Małgorzata Wroniak z SGGW przedstawiła szereg argumentów przemawiających za zastosowaniem oleju rzepakowego w diecie.



Fot 3. prof. Małgorzata Wroniak, SGGW oraz prof. Stanisław Ptasznik, IBPRS

Ciekawy wykład dot. aktualnej polityki dot. biopaliw wygłosiła również Izabela Krysiuk z KIB. Większość pozostałych doniesień dotyczyła aspektów technologicznych produkcji olejów i margaryn, wyników badań i eksperymentów oraz dostępnych technologii. Spotkanie było też dobrą płaszczyzną do wymiany doświadczeń pomiędzy specjalistami, także umożliwiło integrację branży w niewątpliwie urokliwym miejscu jakim jest Kazimierz Dolny.



Fot 4. Organizatorzy konferencji – prof. Stanisław Ptasznik oraz prof. Artur H. Świergiel z IBPRS

Źródło: Ewa Myśliwiec, biuro PSPO  
Fot. Ewa Myśliwiec, Izabela Krysiuk



### **Mniejsze zbiory unijnego rzepaku**

#### **Prognozy dla produkcji rzepaku w UE-28 w 2019 r. pogorszyły się.**

Jak wynika z oceny Oil World przewiduje się większe niż wcześniej szacowano obniżenie obszaru uprawy, bo o 18% do 5,61 mln ha, spowodowane przede wszystkim niesprzyjającymi warunkami pogodowymi podczas siewów, tj. suszy występującej w wielu krajach, mniejszej opłacalności produkcji rzepaku wobec zbóż, a także wprowadzonym w ostatnich latach zakazem stosowania neonicotynoidów do zaprawiania materiału siewnego.

Jednocześnie ze względu na łagodny przebieg zimy w Europie i dobry stan plantacji rzepaku wiosną

oczekiwany jest wzrost plonów o 10,7% do 3,20 dt/ha. W tej sytuacji prognozuje się, że tegoroczne zbiory rzepaku w UE-28 wyniosą 17,96 mln t i będą najmniejsze od 13 lat i o 9,2% niższe w skali roku.

W grupie czterech największych unijnych producentów rzepaku przewidywany jest spadek zbiorów we Francji o 12,3% do 4,34 mln t, Niemczech o 16,9% do 3,05 mln t i Wielkiej Brytanii o 5,3% do 1,87 mln t, przy zwwyżce w Polsce o 11% do 2,32 mln t. W grupie mniejszych producentów największy spadek zbiorów rzepaku szacowany jest w Rumunii o 55,9% do 0,71 mln t.

Źródło: *Gospodarz.pl*

### **Postaw na rzepak!**

Ruszył program szkoleniowy **Postaw na rzepak**. Za nami już trzy szkolenia: 12 kwietnia we Włoszczakowicach, 14 maja w Bodaczowie oraz 28 maja w Czerninie. Spotkania zostały zorganizowane wspólnie z członkami PSPO tj. Best Oil Sp. z o.o., Zakładami Tłuszczowymi w Budaczowie Sp. z o.o. i ADM Czernin SA. Na każdym ze spotkań omawiana jest tematyka doboru rekomendowanych odmian w poszczególnym województwie, zasady efektywnej agrotechniki oraz bezpiecznego magazynowania i skupu rzepaku przez każdy z zakładów.

Wkrótce odbędą się 2 kolejne spotkania z tego cyklu - 3 czerwca w Tychach wspólnie z zakładem Komagra Sp. z o.o. i 13 czerwca w Szamotułach wspólnie z ADM Szamotuły Sp. z o.o.



Źródło: *Ewa Myśliwiec, biuro PSPO*



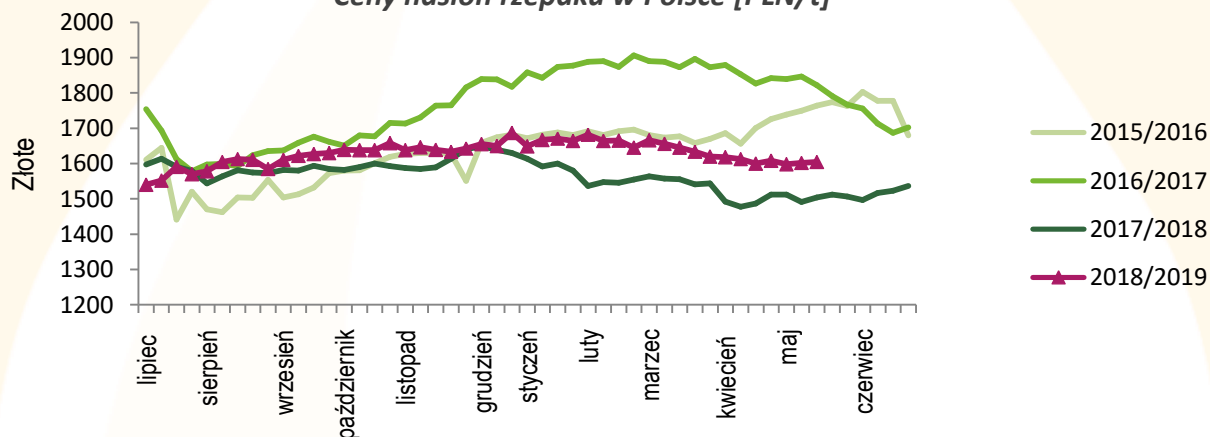
### Notowania

#### Średnie ceny produktów rzepakowych w Polsce 20.V– 26.V.2019

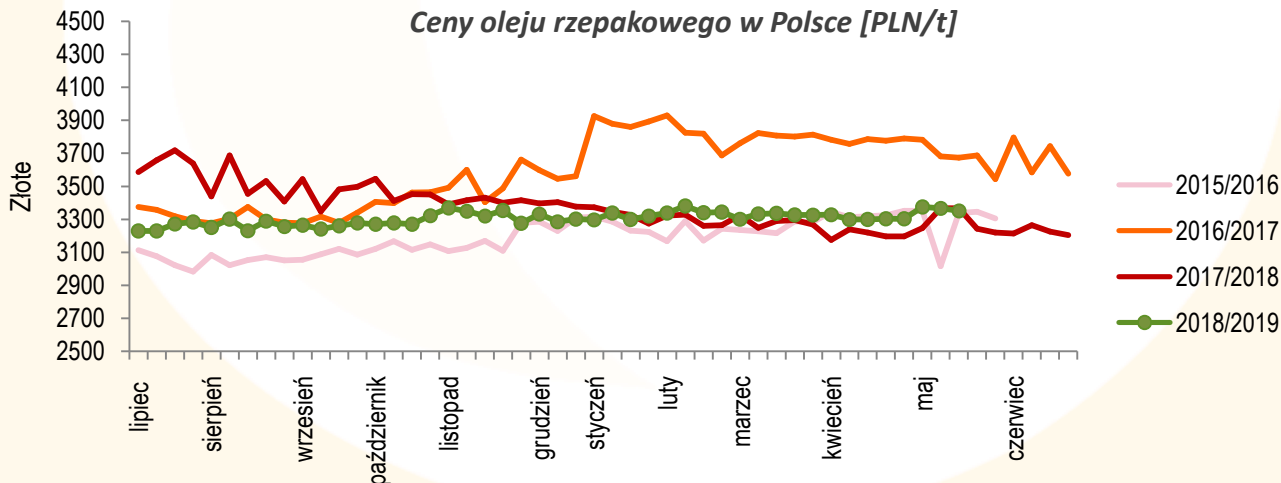
Wg MRiRW

Produkt	Cena netto [PLN/t]	Zmiana roczna [%]
Nasiona rzepaku	1605	6,2
Olej rafinowany	3299	3,4
Śruta	931	-1,7
Makuch	956	-3,9

#### Ceny nasion rzepaku w Polsce [PLN/t]



#### Ceny oleju rzepakowego w Polsce [PLN/t]





### Notowania

#### SKUP nasion rzepaku Wg MRIRW (tys. ton)

Okres	Ilość
Sezon 2016/2017	1838
Sezon 2017/2018	2272
Lipiec 2018-Kwiecień 2019	1921
Kwiecień 2019	179

#### Notowania MATIF na rzepak (FOB) z dn. 29.V.2019 Wg Euronext

Dostawa	Cena [Euro/t]	Kurs EUR [PLN] (NBP)	Cena [PLN/t]
Sierpień '19	371,00	4,3007	1595,56
Listopad '19	373,25		1605,24
Luty '20	375,25		1613,84
Maj '20	374,25		1609,54

#### NOTOWANIA MATIF na RZEPAK



Źródło: ZMP.de

**REDAKCJA:** Marta Danielak

**Zdjęcia:** Ewa Myśliwiec, Stanisław Ignatowicz, Izabela Krysiuk, MRiRW, Tomasz Klejdysz

**POLSKIE STOWARZYSZENIE PODUCENTÓW OLEJU**

ul. Grzybowska 2 lok. 49  
00-131 Warszawa